

Persepsi Saudara Muslim Terhadap Program Dakwah di Pertubuhan Kebajikan Islam Malaysia (PERKIM) Kebangsaan, Kuala Lumpur

Nur A'thiroh Masyaa'il Tan Abdullah @ Tan Ai Pao^{a,b*}, Razaleigh Kawangit @ Muhamat^a, Anuar Puteh^a, Fakrul Adabi Abdul Kadir^b

^aJabatan Pengajian Dakwah dan Kepimpinan, Fakulti Pengajian Islam, Universiti Kebangsaan Malaysia, Malaysia

^bJabatan Dakwah dan Pembangunan Insan, Akademi Pengajian Islam, Universiti Malaya, Malaysia

*Corresponding author: athirohtan@hotmail.com

Abstract

National Muslim Welfare Organization Malaysia (PERKIM), Kuala Lumpur is a non-government organization that plays a vital role in the effort of da'wah and taking care of the Muslim brothers' welfare in Malaysia. Even though there are a lot of programs conducted by PERKIM in the attempt of enhancing the welfare of Muslim brothers, unfavourable perceptions are still heard saying that the programs are not giving big impact in improving Islamic practices among them as a whole. Therefore, this article discusses the findings related to the perceptions of Muslim brothers towards the da'wah programs carried out by National PERKIM, Kuala Lumpur. This research was held in National PERKIM, Kuala Lumpur involving 265 respondents among Muslim brothers who had took part in PERKIM's da'wah programs. The research design is observational using the methods of observation, interview and survey. A pilot study had been carried out and the *Alpha Cronbach* value of this study shows that the reliability of the test tool is high which is around 0.9. The research findings found that the respondents have a good perception towards programs conducted by PERKIM, where 52.8 percent of the respondents agree that contents of the programs are suitable with their level of understanding. 46.4 percent of the respondents strongly agree that the religion officers deliver the knowledge dedicatedly with clear and understandable manner. On the other hand, 43.8 percent respondents agree that time of the programs does not overlap with their daily activities and 45.7 percent of the respondents agree that the da'wah methods in PERKIM are relevant and giving the chance for Muslim brothers to enhance their religion knowledge in a better way.

Keywords: National Muslim Welfare Organization Malaysia (PERKIM); non-government organization; da'wah; Muslim brothers; perceptions

Abstrak

Pertubuhan Kebajikan Islam Malaysia (PERKIM) Kebangsaan, Kuala Lumpur merupakan sebuah pertubuhan bukan kerajaan NGO telah memainkan peranan penting dalam usaha dakwah dan menjaga kebajikan masyarakat Saudara Muslim di Malaysia. Walau pun pelbagai program telah dilaksanakan oleh PERKIM untuk memantapkan hal ehwal yang berkaitan dengan Saudara Muslim, namun masih terdapat persepsi yang mengatakan program-program tersebut tidak memberi impak yang besar kepada pengukuhan pengamalan ajaran Islam dalam kalangan Saudara Muslim secara keseluruhannya. Oleh itu, artikel ini membincangkan hasil kajian yang berkaitan dengan persepsi Saudara Muslim terhadap program-program dakwah yang dilaksanakan oleh PERKIM Kebangsaan, Kuala Lumpur. Kajian ini dijalankan di PERKIM Kebangsaan, Kuala Lumpur yang melibatkan sampel kajian seramai 265 orang Saudara Muslim yang telah mengikuti program dakwah PERKIM. Reka bentuk kajian adalah kajian tinjauan dengan menggunakan kaedah pemerhatian, temu bual dan soal selidik. Kajian rintis telah dilakukan dan nilai *Alpha Cronbach* ujian rintis menunjukkan bahawa nilai kebolehpercayaan alat ujian ini adalah tinggi iaitu sekitar 0.9. Hasil kajian mendapati responden mempunyai persepsi yang baik terhadap program dakwah yang dianjurkan oleh PERKIM, iaitu 52.8 peratus responden bersetuju bahawa pengisian program adalah bersesuaian dengan tahap pemahaman mereka. 46.4 peratus responden sangat bersetuju bahawa pegawai agama menyampaikan ilmu dengan dedikasi, jelas dan mudah difahami. Manakala 43.8 peratus responden bersetuju bahawa masa pengajuran program tidak bercanggah dengan aktiviti harian mereka dan 45.7 peratus responden bersetuju bahawa kaedah dakwah di PERKIM bersesuaian dan memberi peluang Saudara Muslim mendalami ilmu agama dengan lebih baik.

Kata kunci: Pertubuhan Kebajikan Islam Malaysia (PERKIM) Kebangsaan; pertubuhan bukan kerajaan; dakwah; Saudara Muslim; persepsi

© 2014 Penerbit UTM Press. All rights reserved

1.0 PENDAHULUAN

Kedatangan Islam telah membawa kepada perkembangan dakwah Islamiah di Tanah Melayu. Sejarah kedatangan Islam di Tanah Melayu seawal abad ke-14. Merujuk Mahayudin Hj. Yahya (2001:15) dalam bukunya bertajuk *Islam di Alam Melayu* menyatakan perkembangan dakwah di Tanah Melayu berlaku melalui aktiviti pedagang Islam dari Arab di rantau Asia Tenggara. Kedudukan geografi Tanah Melayu yang terletak di tengah-tengah rantau Asia Tenggara yang terkenal sebagai "emporium perdagangan" atau "Semenanjung Emas" dalam kalangan pedagang Arab. Senario ini telah membawa kepada perkembangan dakwah Islamiah di Tanah Melayu. Kegiatan dan perkembangan dakwah selepas kemerdekaan Tanah Melayu pada 31 Ogos 1957 menjadi lebih jelas dan tersusun khususnya dalam kalangan golongan muda dalam period awal tahun 1970-an (Ab. Aziz Mohd Zin 1999: 180). Menurut Ab. Aziz Mohd Zin (2006:46-48) lagi, usaha dakwah selepas kemerdekaan Malaysia adalah melalui pendekatan-pendekatan seperti dakwah melalui landasan politik

kepartian, dakwah melalui jentera kerajaan, dakwah melalui pertubuhan bukan kerajaan (NGO) iaitu Persatuan Kebangsaan Pelajar Islam Malaysia (PKPIM), Angkatan Belia Islam Malaysia (ABIM), Pertubuhan Kebajikan Islam Malaysia (PERKIM) dan jemaah tabligh. Manakala dakwah perseorangan turut diberikan perhatian ketika itu.

Hasil dari usaha dakwah tersebut, ramai juga masyarakat non Muslim telah memeluk agama Islam dan mereka pada awalnya dikenali sebagai saudara baru. Kini, golongan itu lebih dikenali sebagai saudara Muslim. Untuk memantapkan pengetahuan dan amalan ajaran Islam kepada Saudara Muslim dengan lebih tersusun dan sistematik, maka kerajaan telah menubuhkan PERKIM pada 19 Ogos 1960 yang diletakkan sebagai pertubuhan NGO Islam yang khusus untuk menjaga kebajikan saudara Muslim.

Pelbagai program telah dijalankan oleh pihak PERKIM Kebangsaan kepada Saudara Muslim. Program tersebut mendapat penyertaan daripada Saudara Muslim sama ada mereka yang baru memeluk Islam atau pun sudah lama menjadi Muslim. Program-program yang dijalankan mendapat pelbagai persepsi daripada Saudara Muslim yang menyertainya. Oleh yang demikian, artikel ini membincangkan kajian berkenaan persepsi Saudara Muslim terhadap program dakwah yang telah dilaksanakan PERKIM Kebangsaan, Kuala Lumpur.

■2.0 KONSEP SAUDARA MUSLIM DAN PERTUBUHAN KEBAJIKAN ISLAM MALAYSIA (PERKIM) KEBANGSAAN, KUALA LUMPUR

Saudara Muslim pada awalnya lebih dikenali sebagai *muallaf*. Perkataan ini merujuk kepada firman Allah dalam surah al-Tawbah:60. Perkataan ini disebut sekali dalam al-Quran di dalam surah al-Taubah ayat 60: Firman Allah SWT:

﴿ إِنَّمَا الصَّدَقَتُ لِلْفُقَرَاءِ وَالْمَسْكِينِ وَالْعَمِلِينَ عَلَيْهَا وَالْمُؤَلَّفَةِ
 قُلُوبُهُمْ وَفِي الرِّقَابِ وَالْغَرَمِينَ وَفِي سَبِيلِ اللَّهِ وَأَبْنِ السَّبِيلِ فَرِيضَةً
 مِّنَ اللَّهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴾

Maksudnya:

Sesungguhnya sedekah-sedekah (zakat) itu hanyalah untuk orang-orang fakir, dan orang-orang miskin, dan amil-amil yang mengurusnya, dan orang-orang muallaf yang dijinakkan hatinya, dan untuk hamba-hamba yang hendak memerdekakan dirinya, dan orang-orang yang berhutang, dan untuk dibelanjakan pada jalan Allah SWT, dan orang-orang musafir (yang keputusan kewangan) dalam perjalanan. (Ketetapan hukum yang demikian itu ialah) sebagai satu ketetapan (yang datangnya) daripada Allah SWT. Dan (ingatlah) Allah SWT amat Mengetahui lagi amat Bijaksana. (al-Qur'an, al-Tawbah 9: 60).

Dalam ayat 60, surah al-Tawbah ini membuktikan bahawa terdapat lapan asnaf yang berhak untuk mendapat zakat. Selain daripada golongan fakir, golongan miskin, amil-amil yang mengurus zakat, golongan yang memerdekakan hamba, golongan yang berhutang, golongan fisabilillah, orang-orang yang bermusafir dan terputusnya bekalan yang berhak ke atas peruntukan zakat, golongan muallaf atau Saudara Muslim berhak dengan bahagian zakat. Walaupun selepas kewafatan Rasulullah SAW, pemberian zakat perlu diteruskan sehingga Saudara Muslim diyakini mendapat pengetahuan ilmu Islam dan beramal dengannya. Oleh yang demikian, ia akan menambahkan keimanan mereka, mengukuhkan pegangan agama Islam dalam diri mereka, memantapkan dan menguatkan keyakinan mereka kepada keesaan Allah SWT.

Dalam konteks Malaysia, pelbagai istilah digunakan bagi menjelaskan orang-orang non Muslim yang telah memeluk Islam. Antara istilah tersebut ialah *saudara baru*, *saudara kita* dan terkini *Saudara Muslim*. Antara sarjana yang menggunakan istilah saudara baru dalam penulisan mereka ialah Amran Kasimin(1985), Anuar Puteh(2005) dan Ahmad Redzuwan Mohd Yunus(2005). Manakala istilah Saudara Muslim dalam penulisan Nur Athiroh Masyaa'il Tan & Fariza Md Sham(2009) dan istilah saudara kita lebih digemari penggunaannya oleh jabatan-jabatan agama negeri seperti Jabatan Agama Islam Selangor(JAIS).

Dalam *Ensiklopedia Islam* (2005) memberi penjelasan bahawa Saudara Muslim ialah mereka yang diberi perhatian supaya memeluk Islam atau memperkuat keislamannya. Merujuk *Kamus Istilah Fiqh* (1997), Saudara Muslim ialah mereka yang dijinak hatinya atau yang baru memeluk Islam dan iman mereka masih lemah. Mereka tergolong dalam lapan asnaf yang berhak menerima bantuan zakat.

Anuar Puteh (2005) menyatakan Saudara Muslim merupakan mereka yang telah melafazkan kalimah syahadah dan golongan Muslim yang wajar diberi bimbingan dan perhatian oleh golongan yang lebih berkelayakan. Manakala Al-Jaza'iri (1990) mendefinisikan muallaf kepada beberapa jenis, iaitu:

- i) Golongan yang lemah imannya, iaitu yang baru memeluk Islam dan berhak diberi zakat.
- ii) Golongan yang berpengaruh di kalangan satu-satu masyarakat dan kewujudan mereka ini boleh menyebabkan orang lain memeluk agama Islam.
- iii) Mereka yang kuat imannya. Apabila diberikan habuan zakat kepadanya menyebabkan orang lain tidak melakukan kejahatan.
- iv) Golongan yang boleh menarik orang lain untuk mengeluarkan zakat.

Dengan itu, mualaf, saudara baru, saudara kita atau Saudara Muslim adalah mereka yang dijinakkan hati mereka untuk menerima Islam dan telah melafazkan dua kalimah syahadah. Mereka merupakan golongan yang baru memeluk Islam. Pemberian zakat adalah bertujuan untuk memotivasikan dan memantapkan lagi keislamannya serta beramal dengan ajaran Islam. Pertubuhan Kebajikan Islam Malaysia atau PERKIM merupakan sebuah NGO yang giat menjalankan usaha dakwah kepada masyarakat khususnya kepada Saudara Muslim. Ia diasaskan oleh Almarhum YTM Tunku Abdul Rahman Putra Al-Haj Perdana Menteri Malaysia yang pertama dan didaftarkan pada 19 Ogos 1960. Selepas penubuhannya, Tunku telah dilantik sebagai Penasihat sehingga tahun 1971 dan dipilih sebagai Presiden sehingga tahun 1989 (<http://www.perkim.net.my/>: 2010). PERKIM sebuah pertubuhan NGO yang terkenal di peringkat kebangsaan dan antarabangsa. Kini, PERKIM diketuai oleh Y.A Bhg Tun Dr. Mahathir Mohamad yang juga bekas Perdana Menteri Malaysia keempat. Menurut fakta yang direkodkan, YDP Pertama ialah Tan Sri Dato' SOK Ubaidullah (1960-1964), YDP Kedua; Tan Sri Haji Yusoff Hj Ibrahim (1964-1968), YDP Ketiga; Tan Sri Abd. Aziz Haji Mohd Zain (1969-1971), YDP Keempat; disandang semula oleh Tan Sri Haji Yusoff Hj Ibrahim (1972-1974), YDP Kelima; YTM Tunku Abdul Rahman Putra Al Haj (1974-1989) dan YDP Keenam; Y.A.B Tan Sri Datuk Patinggi Dr. Haji Abdul Taib Mahmud (1989-2006) dan pemimpin utama PERKIM ialah Y.A Bhg Tun Dr. Mahathir Mohamad (2006 hingga sekarang) (Risalah Pertubuhan Kebajikan Islam Malaysia (PERKIM): t.th). Tunku Abdul Rahman telah mengadakan perjanjian persefahaman (MOU) dengan kerajaan Libya dalam usaha penubuhan PERKIM. Kerajaan Libya telah bersetuju untuk memberi pinjaman kepada Tunku di awal penubuhan PERKIM di Jalan Ipoh, Kuala Lumpur.

Merujuk kepada laman sesawang <http://www.perkim.net.my> (2010), PERKIM di peringkat negeri dikenali sebagai PERKIM Bahagian. Terdapat tiga bahagian PERKIM di seluruh negara kecuali Sabah. Pengurusan PERKIM Bahagian diketuai oleh Pengerusi PERKIM Bahagian yang dilantik dalam Mesyuarat Agung PERKIM Bahagian. Manakala Urusetia PERKIM Kebangsaan menyalurkan peruntukan untuk pengajian kakitangan dan juga untuk beberapa aktiviti tertentu di peringkat PERKIM Bahagian. PERKIM juga mempunyai bahagian wanita yang dikenali sebagai Wanita PERKIM dan kedudukannya adalah setaraf dengan PERKIM Bahagian. Di peringkat bahagian pula terdapat entiti cawangan di setiap daerah. Cawangan-cawangan ini diuruskan oleh Pengerusi Cawangan yang juga dipilih di dalam Mesyuarat Agung PERKIM Cawangan. Cawangan ini bertanggungjawab melapor segala aktiviti kepada PERKIM Bahagian bagi memastikan ianya selari dengan dasar PERKIM Kebangsaan. Cogan kata PERKIM iaitu, "Islam Itu Persaudaraan" (Perlembagaan PERKIM: t.th: 1) menjadi tanggungjawab yang harus sentiasa dihayati dan dipraktikkan dimana PERKIM hendaknya dijadikan nadi untuk menyatupadukan umat Islam khususnya ahli-ahli dan masyarakat setempat amnya. Merujuk Perlembagaan PERKIM (t.th: 1-2), rencana dan lambang PERKIM mengandungi kubah dan masjid berwarna hijau tua dengan bintang berbucu lima di atas kubah dan menara terletak dalam lingkungan bulan sabit yang di atasnya tertulis dengan perkataan jawi "Pertubuhan Kebajikan Islam Malaysia dan "PERKIM" dibawahnya. Manakala visi PERKIM ialah untuk menjadikan PERKIM sebagai NGO dakwah sejajar dengan wawasan 2020 serta misinya untuk merealisasikan PERKIM sebagai sebuah NGO penggerak dakwah terunggul untuk member sokongan kepada institusi Islam di Malaysia dan antarabangsa (<http://www.perkim.net.my/>: 2010).

Merujuk kenyataan oleh Setiausaha Agung Kehormat PERKIM Kebangsaan Y. Bhg. Tan Sri Dato' Dr. Abdul Hamid bin Othman dalam Laporan Tahunan 2010 Mesyuarat Agung Tahunan PERKIM Kebangsaan Kali Ke-50 (2010: 6) di Negeri Sembilan, beliau menyatakan bahawa penubuhan PERKIM adalah selaras dengan tuntutan Perlembagaan Perkara 3 (1) yang memperakui agama Islam sebagai agama rasmi Persekutuan Tanah Melayu. Beliau turut menjelaskan bahawa YTM Tunku mahu melihat agama Islam bukan sahaja sinonim dengan orang Melayu sahaja tetapi ia diperkembangkan juga kepada non Muslim khususnya bangsa Cina, India dan Orang Asli. Usaha dakwah diperluaskan ke Sarawak (BINA) dan Sabah (USIA) untuk tujuan dakwah kepada bangsa Iban, orang Kadazan dan suku-suku kaum lain di Malaysia Timur. Namun yang demikian, PERKIM setelah dibawah kepimpinan Y. A. Bhg Tun Dr. Mahathir Mohamad, kerja tradisi dakwah dan kebajikan PERKIM yang asal diteruskan tetapi dengan mengaplikasikan pendekatan yang berbeza. Perubahan yang berlaku iaitu melalui gerak kerja PERKIM yang selari dan selaras dengan perubahan masyarakat dan tuntutan serta cabaran masa kini. Ini jelas bahawa Tun Dr. Mahathir mempunyai satu pandangan dalam aspek dakwah yang jelas dan padu. Dakwah semasa mengikut kepada perubahan masa, keadaan dan masyarakat sesuatu tempat perlu diberi perhatian. Ini kerana usaha dakwah yang mengeneppikan aspek-aspek penting ini hanya mengundang kegagalan dan risiko dakwah yang tiada berkesudahan.

Menurut Ab aziz Mohd Zin *et al.* (2006: 215), objektif penubuhan PERKIM ialah untuk mengembangkan ajaran Islam khusus kepada mereka yang tiada sebarang anutan agama dan keduanya ialah untuk membantu Saudara Muslim dalam pemahaman dan amalan dalam akidah Islam. Selain itu, untuk menolong mereka yang masih menganggur dan mengalami kesusahan setelah ditinggalkan keluarga akibat memeluk agama Islam.

Terdapat Lima elemen utama yang menggerakkan halatuju PERKIM (Perlembagaan PERKIM: t.th: 2-3) iaitu:

- i) Dakwah: Menjalankan dakwah Islamiyah kepada orang-orang Islam dan bukan Islam dengan cara positif dan berkesan.
- ii) Pendidikan: Memberi, mengada, mengurus dan menjalankan pelajaran serta pendidikan Islam menerusi segala media dan segala jalan yang sah di sisi undang-undang.
- iii) Kebajikan: Menjalankan semua kerja kebajikan termasuk memberi bantuan, derma, biasiswa dan dermasiswa kepada sesiapa yang berkelayakan dan menjalankan lain-lain amal jariah kepada yang sakit, miskin, susah dan daif.
- iv) Kerjasama dalam bidang agama Islam: Menubuhkan perantaraan dan kerjasama dengan pertubuhan-pertubuhan dan badan-badan Islam yang lain demi kemajuan agama Islam.
- v) Lain-lain: Menjalankan lain-lain kegiatan demi kepentingan dan kemajuan Islam.

Untuk mencapai objektif penubuhannya, PERKIM menjalankan dakwah Islamiah berdasarkan kerja-kerja kebajikan yang terbukti telah memberi manfaat kepada semua kelompok masyarakat, sekali gus dapat meningkatkan imej Islam serta menghapuskan sebarang prasangka buruk terhadap Islam (<http://www.perkim.net.my/>: 2010). PERKIM menurut Badlihisam Mohd Nasir (1998: 40) seperti petikan dari Perlembagaan PERKIM ia berorientasikan penyebaran dakwah kepada Muslim dan non Muslim serta pengurusan kebajikan Saudara Muslim.

Dengan ini, jelaslah bahawa PERKIM menjalankan usaha dakwah Islamiah melalui pendekatan dakwah yang sistematik, pendidikan, kebajikan dan menjalankan kegiatan dengan badan-badan agama lain demi kepentingan penyebaran dan perkembangan syiar Islam.

■3.0 KAEDAH KAJIAN

Kajian ini menggunakan reka bentuk kajian tinjauan melalui kaedah pemerhatian, temu bual dan soal selidik. Responden adalah seramai 265 orang Saudara Muslim yang menyertai program anjuran PERKIM Kebangsaan, Kuala Lumpur. Tujuan kajian adalah untuk mengenal pasti persepsi Saudara Muslim terhadap program-program yang dijalankan oleh pihak PERKIM Kebangsaan, Kuala Lumpur kepada mereka. Borang soal selidik yang diedarkan telah dibuat kajian rintis terlebih dahulu untuk memperolehi nilai kebolehpercayaan dan kesahannya. Kajian rintis mendapati *nilai Alpha Cronbach* adalah tinggi iaitu sekitar 0.9. Nilai tersebut menandakan bahawa alat ukuran ini mempunyai nilai kebolehpercayaan yang tinggi dan ketekalan dalaman yang baik.

■4.0 HASIL KAJIAN DAN PERBINCANGAN

Terdapat 25 item yang digunakan bagi mengukur persepsi responden terhadap program dakwah di PERKIM Kebangsaan, Kuala Lumpur. Bahagian tersebut pula terbahagi kepada lima sub-bahagian. Item 1 hingga 5 adalah bagi mengukur persepsi responden terhadap pengisian program, item 6-10 mengukur persepsi terhadap pegawai agama yang mengendalikan program, item 11-15 mengukur persepsi responden terhadap waktu pengajaran program, item 16-20 mengukur persepsi responden terhadap tempat penganjuran program dan item 21-25 pula mengukur persepsi responden terhadap metodologi program.

Jadual 1 Persepsi Saudara Muslim Terhadap Program Dakwah di PERKIM Kebangsaan, Kuala Lumpur

		sangat tidak bersetuju	Tidak setuju	tidak pasti	setuju	sangat setuju
Pengisian program						
1	Bersesuaian dengan tahap pemahaman peserta.	8 (3.0)	6 (2.3)	28(10.6)	140(52.8)	83(31.3)
2	Membincangkan fardu ain dan kifayah.	6(2.3)	3(1.1)	13(4.9)	121(45.7)	122(46)
3	Turut membicarakan berkenaan hal semasa.	8(3.0)	6(2.3)	53(20)	131(49.4)	67(25.3)
4	Membincangkan berkenaan hal semasa.	10(3.8)	3(1.1)	7(2.6)	111(41.9)	134(50.6)
5	Persembahan menarik minat untuk disertai saudara Muslim	6(2.3)	2(0.8)	30(11.3)	117(44.2)	110(41.5)
Pegawai pengendali program						
6	Menyampaikan ilmu dengan dedikasi, jelas dan mudah difahami.	7(2.6)	4(1.5)	22(8.3)	109(41.1)	123(46.4)
7	Mudah mesra.	7(2.6)	5(1.9)	26(9.8)	119(44.9)	108(40.8)
8	Mengambil berat masalah dan kebajikan.	8(3.0)	9(3.4)	37(14)	102(38.5)	109(41.1)
9	Membantu peserta membentuk sahsiah.	8(3.0)	4(1.5)	19(7.2)	116(43.8)	118(44.5)
10	Disukai peserta.	8(3.0)	5(1.9)	30(11.3)	129(48.7)	93(35.1)
Waktu penganjuran program						
11	Pada hujung minggu.	10(3.8)	14(5.3)	34(12.8)	126(47.5)	81(30.6)
12	Pada cuti umum.	9(3.4)	14(5.3)	53(20)	111(41.9)	78(29.4)
13	Tidak bercanggah dengan aktiviti harian.	18(6.8)	13(4.9)	51(19.2)	116(43.8)	67(25.3)
14	Mengambil kira kelapangan peserta.	12(4.5)	13(4.9)	44(16.6)	129(48.7)	67(25.3)
15	Tempoh masa program tidak mengganggu aktiviti harian peserta.	11(4.2)	12(4.5)	50(18.9)	116(43.8)	76(28.7)
Lokasi program						
16	menarik minat peserta.	10(3.8)	6(2.3)	44(16.6)	123(46.4)	82(30.7)
17	meningkatkan tumpuan aktiviti program.	12(4.5)	6(2.3)	37(14)	136(51.3)	74(27.9)
18	Meningkatkan motivasi peserta.	10(3.8)	2(0.8)	41(15.5)	138(52.1)	74(27.9)
19	Terdapat pelbagai kemudahan.	8(3.0)	10(3.8)	49(18.5)	112(42.3)	86(32.5)
20	Kawasan yang selamat untuk peserta.	7(2.6)	6(2.3)	26(9.8)	130(49.1)	96(36.2)
Metodologi program						
21	Bersesuaian dengan tahap kefahaman peserta.	8(3.0)	4(1.5)	36(13.6)	123(46.4)	94(35.5)
22	Metod melalui kebajikan amat memuaskan.	10(3.8)	11(4.2)	49(18.5)	122(46)	73(27.2)
23	Metod melalui bahan penerbitan menarik minat.	12(4.5)	6(2.3)	49(18.5)	126(47.5)	72(27.2)
24	Metod melalui pendidikan beri peluang peserta mendalami ilmu.	13(4.9)	4(1.5)	19(7.2)	121(45.7)	108(40.8)
25	Metod dakwah Islamiah PERKIM perlu dipertingkatkan jalinan dengan NGO lain.	11(4.2)	6(2.3)	38(14.3)	95(35.8)	115(43.4)

Sumber: Soal selidik 2011

Berdasarkan taburan jawapan bagi setiap item dalam bahagian ini, responden kajian mempunyai persepsi yang baik terhadap program dakwah yang dianjurkan oleh PERKIM. Secara terperinci, mereka berpuas hati dengan pengisian program, pegawai yang mengendalikan program, waktu program dianjurkan, lokasi program diadakan dan metodologi program. Hasil kajian menunjukkan 52.8 peratus responden bersetuju bahawa pengisian program adalah bersesuaian dengan tahap pemahaman mereka. Selain itu, 46.4 peratus responden sangat bersetuju bahawa pegawai agama menyampaikan ilmu dengan dedikasi, jelas dan mudah difahami. Kajian lain turut menyokong hasil kajian ini, data kajian lain menunjukkan dari aspek penyampaian dan pengendalian secara keseluruhan menunjukkan ia berada di tahap memuaskan dengan min 3.79 (Mohd Azmi Mat Shah, Amini Amir Abdullah dan Maimunah Ismail 2010: 320). Sebanyak 43.8 peratus responden bersetuju bahawa masa penganjuran program tidak bercanggah dengan aktiviti harian mereka. Manakala lokasi program dijalankan turut memberi persepsi yang baik iaitu 46.4% responden bersetuju lokasi program menarik minat mereka untuk menyertai setiap

aktiviti yang dianjurkan PERKIM. Hasil kajian ini menyamai kajian yang dijalankan oleh Mohd Azmi Mat Shah, Amini Amir Abdullah dan Maimunah Ismail (2010: 318) dalam kajian bertajuk Status Program Pembelajaran di Kalangan Saudara Baru: Satu Kajian Kes di Balai Islam, Melaka. Keseluruhan kajian ini menunjukkan persepsi responden iaitu Saudara Muslim terhadap suasana pembelajaran adalah memuaskan dengan min 4.09. Sejumlah 45.7 peratus responden bersetuju bahawa kaedah dakwah di PERKIM memberi peluang Saudara Muslim mendalami ilmu agama dengan lebih baik.

Kajian menunjukkan Saudara Muslim amat berminat untuk mengikuti program-program anjuran PERKIM Kebangsaan, Kuala Lumpur dan ini bertepatan dengan tujuan pembelajaran dewasa seperti mana dinyatakan oleh Knowles (1984) bahawa di satu tahap kehidupan individu dewasa, maka orientasi pembelajaran lebih tertumpu kepada keperluan diri. Ini jelas menunjukkan Saudara Muslim memerlukan program dan aktiviti yang berbentuk pembelajaran pengetahuan agama dan hal ehwal semasa untuk membolehkan mereka meneruskan kehidupan selepas memeluk Islam.

Dalam konteks kajian ini, didapati Saudara Muslim memerlukan pendedahan kepada program yang berbentuk pendidikan dan sebagainya yang mana dapat menambahkan ilmu pengetahuan dan amalan harian mereka. Ibrahim (1995) dan Zainurin (1992) menjelaskan Saudara Muslim amat memerlukan pendidikan kerana sebagai anggota baru dalam masyarakat Muslim, pelbagai masalah yang dihadapi dan perlu diatasi. Oleh yang demikian, perancangan program yang sistematik kepada Saudara Muslim perlu mengambil kira aspek-aspek utama dalam kehidupan harian Muslim supaya mereka dapat menghayati hakikat kehidupan yang berlandaskan agama Islam. Tesis Sarjana oleh Ku Md. Ali (1997) menambah bahawa ahli psikologi berpendapat aspek bimbingan adalah sebahagian dalam pendidikan dewasa. Aspek bimbingan ini amat penting untuk memastikan Saudara Muslim kekal dalam naungan tauhid kepada Allah SWT, menghayati tuntutan agama dan seterusnya menjadi panduan kepada Saudara Muslim untuk mengharungi kehidupan baru mereka. Ini dibuktikan oleh Mahfuz (1992) menunjukkan walaupun Saudara Muslim sepenuh hati menerima Islam sebagai agama anutan dab sebagai satu cara hidup, namun yang demikian mereka memerlukan pemahaman yang khusus tentang perkara yang tergolong dalam ibadah.

Pemerhatian pengkaji turut mendapati Saudara Muslim yang terdiri daripada pelbagai latar belakang dan sosiobudaya memberi tumpuan perhatian dan menunjukkan minat yang mendalam terhadap program yang dijalankan. Ini membuktikan program tersebut dapat diterima dan difahami oleh mereka walaupun bagi Saudara Muslim yang baru memeluk Islam. Dapatan ini turut disokong oleh pegawai dakwah Ustaz Haji Amran Bin Abdullah, Penolong Pegawai Dakwah Kebajikan dan Kaunseling menyatakan bahawa setiap program yang dianjurkan mengambil kira perkara-perkara utama dalam sesebuah program yang hendak disediakan kepada peserta (Temu bual, 3 Nov. 2011). Kenyataan ini turut disokong oleh Penolong Dakwah dan Penyelidikan ustazah Siti Fatimah Ladda binti Abdullah turut menjelaskan pengisian, pengendali, masa dan lokasi serta kaedah program memainkan peranan yang penting dalam usaha memberi pemahaman agama kepada Saudara Muslim selain dari usaha untuk mendapat penyertaan Saudara Muslim dalam setiap program yang dijalankan (Temu bual, 3,Nov. 2011).

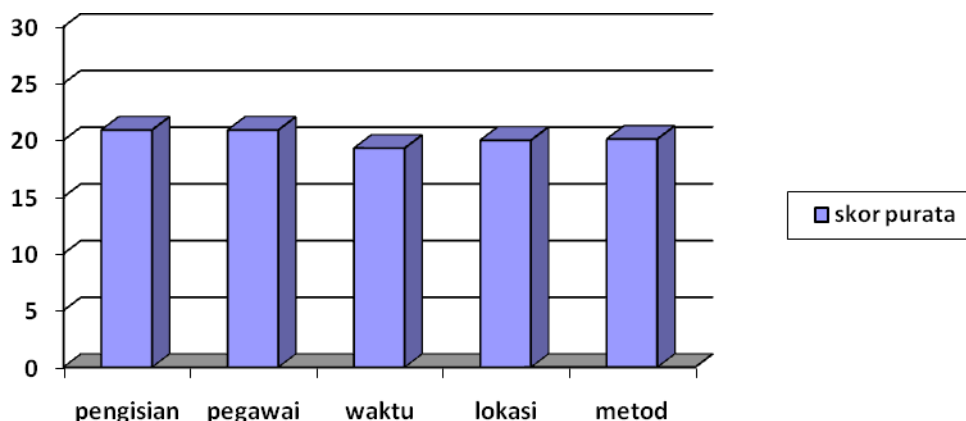
Kajian ini menggambarkan perancangan program yang sistematik dan bersesuaian dengan tahap pemahaman Saudara Muslim mempunyai hubung kait dengan penyertaan mereka dalam program yang dijalankan oleh PERKIM Kebangsaan, Kuala Lumpur. Tinjauan pengkaji pada program Program Ijtimak Tahunan Saudara Muslim Peringkat Zon Timur anjuran PERKIM Kebangsaan, Kuala Lumpur di Sweet Beach Resort, Tok Bali, Pasir Puteh, Kelantan pada 17-19 November 2011 dan Kelas Pengajian Harian bagi Saudara Muslim di PERKIM, Kebangsaan, Kuala Lumpur mendapati majoriti Saudara Muslim sangat bersetuju dengan program yang mengutamakan aspek-aspek seperti pengisian, pengendali, masa, lokasi dan kaedah dalam setiap program yang dianjurkan. Namun yang demikian, terdapat sebilangan kecil Saudara Muslim yang merupakan pendatang seperti Siam, Filipina dan sebagainya tidak dapat memahami Bahasa Melayu sebagai bahasa pengantar dalam program yang dianjurkan. Ini menyebabkan mereka tidak dapat memahami pengisian program yang disediakan. Namun yang demikian, mereka berusaha untuk memahaminya dengan menyoal pada Saudara Muslim yang dapat membantu mereka.

Kesimpulan hasil kajian menunjukkan keseluruhan responden Saudara Muslim bersetuju dan mempunyai persepsi positif terhadap program dakwah yang dianjurkan oleh pihak PERKIM Kebangsaan, Kuala Lumpur kepada mereka. Responden bersetuju program bersesuaian dengan tahap pemahaman mereka.

Secara keseluruhan, Jadual 2 menunjukkan skor bagi mengukur persepsi program dan komponen-komponen yang terlibat dalam mengukur persepsi. Berdasarkan pengiraan, julat skor bagi kelima-lima komponen persepsi terletak di antara 5 (skor 1 x 5 soalan) hingga 25 (skor 3 x 5 soalan). Sementara itu, skor keseluruhan persepsi terletak di antara 25 hingga 125 memandangkan terdapat 25 item dengan 3 skala likert. Berdasarkan nilai min yang dibandingkan dengan nilai minimum dan maksimum bagi setiap komponen yang diperoleh dalam kajian ini, persepsi responden terhadap pegawai, pengisian program, waktu program dilaksanakan, lokasi program dan metodologi pengendalian program adalah baik.

Jadual 2 Skor Persepsi Saudara Muslim Terhadap Program Dakwah di PERKIM Kebangsaan, Kuala Lumpur

	Nilai min	Skor minimum	Skor maksimum	Tahap persepsi
Persepsi program	101.32	25	125	Baik
Pegawai	20.87	5	25	Baik
Pengisian	20.93	5	25	Baik
Waktu	19.33	5	25	Baik
Lokasi	20.05	5	25	Baik
Metodologi	20.12	5	25	Baik

Carta 1 Skor Purata Persepsi Saudara Muslim Terhadap Program Dakwah di PERKIM Kebangsaan, Kuala Lumpur

5.0 KESIMPULAN

Berdasarkan taburan jawapan bagi setiap item dalam bahagian ini, responden kajian mempunyai persepsi yang baik terhadap program dakwah yang dianjurkan oleh PERKIM. Secara terperinci, mereka berpuas hati dengan pengisian program, pegawai yang mengendalikan program, waktu program dianjurkan, lokasi program diadakan dan metodologi program. Misalnya, 52.8 peratus responden bersetuju bahawa pengisian program adalah bersesuaian dengan tahap pemahaman mereka. Selain itu, 46.4 peratus responden sangat bersetuju bahawa pegawai agama menyampaikan ilmu dengan dedikasi, jelas dan mudah difahami. Sebanyak 43.8 peratus responden bersetuju bahawa masa penganjuran program tidak bercanggah dengan aktiviti harian mereka. Sejumlah 45.7 peratus responden bersetuju bahawa kaedah dakwah di PERKIM memberi peluang Saudara Muslim mendalami ilmu agama dengan lebih baik. Persepsi yang baik responden terhadap program dakwah anjuran PERKIM member peluang kepada PERKIM untuk terus berdakwah kepada saudara Muslim dalam mengukuhkan pengetahuan dan amalan agama Islam mereka. Dalam masa yang sama PERKIM terus melakukan penambahbaikan dan strategi baru dalam memperkasakan program dakwah yang sedia ada.

Rujukan

- Abdullah Muhammad Basmeh. (2000). *Tafsir Pimpinan al-Rahman kepada Pengertian al-Qur'an*. Terj. Kuala Lumpur: Darul Fikr.
- Ab. Aziz Mohd Zin, Nor Raudah Hj Siren, Yusmini Md Yusoff, Faridah Mohd Sairi & Mohd Anwarulhaq Sulaiman(pnyt.). (2006). *Dakwah Islam di Malaysia*. Kuala Lumpur: Penerbit Universiti Malaya.
- Ab. Aziz Mohd Zin. (1999). *Pengantar Dakwah*. Kuala Lumpur. Penerbit Universiti Malaya.
- Amran Kasimin. (1985). *Saudara Baru Cina di wilayah Persekutuan*. Bangi: Penerbit UKM.
- Anuar Puteh. (2005). *Keperluan Bimbingan Kepada Saudara Baru*. Dlm. Razaleigh Muhamat@Kawangit, Faudzinaim Badaruddin & Khairil Khuzairi Omar(pny.). *Masa Depan Saudara Baru: Harapan, Realiti dan Cabaran*. Bangi: Pusat Islam, UKM.
- Ensiklopedia Islam*. (2005).
- Ibrahim Che Noh. (1995). *Dakwah Kepada Non Muslim: Masalah dan Cabarannya dalam Dakwah Islamiah Malaysia Masa Kini*. Disunting oleh Sidi Gazalba dan Zainab Ismail. Bangi: Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Al-Jaza'iri, 'Abd al-Rahman. (1990). *Kitab al-fiqh 'ala al-madhahib al-arba'ah*. Beirut. Dar al-Fikr.
- Knowles, M. (1984). *The Adult Learner: A Neglected Species*. Houston: Gulf Publishing.
- Ku Md. Ali. (1997). *Dakwah Kepada Saudara Kita: Satu Kajian Mengenai Pendekatan dalam Aspek Bimbingan dan Kebajikan*. Kertas Projek Sarjana Muda, Fakulti Pengajian Islam, Universiti Kebangsaan Malaysia, Bangi, Selangor.
- Laporan Tahunan 2010 Mesyuarat Agung Tahunan PERKIM Kebangsaan Kali Ke-50 (2010: 6) di Negeri Sembilan.
- Mahayudin Hj. Yahya. (2001). *Islam Di Tanah Melayu*. Kuala Lumpur. Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Mahfuz Hj The. (1992). *Kefahaman Tentang Islam dan Pengalamannya oleh Saudara Kit: Satu Kajian Khusus di Kuala Lumpur*. Kertas Projek Sarjana Muda, Akademi Pengajian Islam, Universiti Malaya, Kuala Lumpur.
- Mohd Azmi Mat Shah, Amini Amir Abdullah dan Maimunah Ismail. (2010). *Status Program Pembelajaran di Kalangan Saudara Baru: Satu Kajian Kes di Balai Islam, Melaka*. Universiti Sains Malaysia.
- Nur A'thiroh Masyaa'il Tan & Fariza Md.Sham. (2009). *Keperluan Memahami Psikologi Saudara Muslim*. *Jurnal Hadhari, An International Journal*. Bil. 2. Bangi: Institut Islam Hadhari & JAKIM.
- Perlembagaan PERKIM, t.th (Tak lengkap).
- Pertubuhan Kebajikan Islam Malaysia <http://www.perkim.net.my> pada 30 Ogos 2010.
- Razaleigh Muhamat @ Kawangit, Dr. Faudzinaim Hj. Badaruddin & Khairil Khuzairi Omar (pnyt.). (2005). *Masa Depan Saudara Baru: Harapan, Realiti & Cabaran*. Bangi; Pusat Islam, Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Pemerhatian dilakukan ketika menjadi fasilitator bagi Program Ijtimak Tahunan Saudara Muslim Peringkat Zon Timur anjuran PERKIM Kebangsaan, Kuala Lumpur di Sweet Beach Resort, Tok Bali, Pasir Puteh, Kelantan pada 17-19 November 2011.
- Temu bual dengan Ustaz Haji Amran Bin Abdullah di PERKIM Kebangsaan, Kuala Lumpur, pada 3 November 2011.
- Temu bual dengan Ustazah Siti Fatimah Ladda Binti Abdullah di PERKIM Kebangsaan, Kuala Lumpur, pada 3 November 2011.
- Zainurin Mohd Yasin. (1992). *Perkembangan dan Penghayatan Islam di Kalangan Saudara Kita: Kajian Kes di Melaka Tengah*. Kertas Projek Sarja Muda, Fakulti Pengajian Islam, Universiti Kebangsaan Malaysia, Bangi, Selangor.